

Výstupy anket k párové výuce v 1. ročníku školního roku 2013/2014

V dotazníkové anketě ohledně párové výuky pro budoucí první ročník školního roku 2013/2014 měli rodiče/ostatní možnost položit organizátorům dotazy ohledně párové výuky. Organizátoři připravili k dotazům rodičů/ostatních následující informace. Tyto informace dostali jednotliví tazatelé ještě v průběhu ankety přímo.

1. Jak by se řešila situace, kdy by dary přesáhly ve svém součtu částku přesahující náklady na druhého pedagoga v 1. ročníku?

Pokud by dary přesáhly potřebnou částku, přistoupilo by o.s. Patron k následujícímu řešení: Po ukončení projektu v jednotlivých ročnících (na konci školního roku) by mohla být částka převyšující částku potřebnou rozdělena v poměru výše jednotlivých darů a vrácena dárcům. V případě, že by v té době bylo známo, že dárci mají zájem o pokračování projektu i v následujícím školním roce, bylo by též možné, pokud by dárci souhlasili, převést poměrnou část daru na podporu projektu do tohoto dalšího školního roku. Teoreticky je třeba s takovou situací počítat, u dobrovolných sbírek, do kterých je zapojen uzavřený okruh dárců, a navíc ve veřejném sektoru (veřejné školství) obvykle nedochází k vybrání celé částky.

2. Jak by se řešila situace, kdy dary nedosáhnou potřebné výše?

Stav, kdy dary nedosáhnou výše nákladů na fungování párové výuky, škola, která následně párovou výuku realizuje (zaměstná dalšího pedagoga, vyplácí mu plat z peněz vybraných na darech, odvádí zákonné odvody, ...), předvídá. Ve školním roce 2012/2013 tomu bylo také tak, rodiče celkově přispěli částkou přesahující 270.000 Kč. Zbývající část tak přispívala škola mj. i v rámci podpory projektu Kellner Family Foundation Pomáháme školám k úspěchu. U současných prvňáků je pro školní rok 2013/2014 situace velmi podobná.

3. Jaké je využití párové výuky pro děti, které zvládají učivo rychleji?

Práce dvou učitelů s tzv. rychlejšími dětmi probíhá na podobném principu jako s dětmi tzv. pomalejšími:

- Děti jsou děleny do skupin podle jejich aktuálních potřeb, děti nejsou „škatulkovány“ automaticky, byť po nějaké době oba učitelé dokáží potřebu jednotlivých dětí předpokládat.
- Velikost skupiny není dána primárně „aktuální polovinou dětí ve třídě“, ale právě tím, co specifická skupinka dětí potřebuje.
- Oba pedagogové pak pracují s dětmi právě podle těchto aktuálních potřeb, např. pokud část dětí látku nezachytí, učitelé si je rozdělí a v jedné skupině opakují a rozšiřují, ve druhé se pak „znova učí“.
- Co se týče praktických zkušeností, je rodičům letošních druháků co do systému práce i rozsahu učiva známa následující zkušenost: Prakticky při matematice vypadá výuka tak, že děti mají obecně umět sčítat a odčítat do 20 (obecné kritérium pro 1. třídu). Ty tzv. rychlejší pak počítají po rozdělení do skupinek i ve vyšších desítkách a stovkách, včetně jejich kombinace, popř. dělají násobku – někdy i jednoduchou velkou. Při čtení pak rozdělené děti čtou každý svým tempem, takže skupinka „rychlíčků“ dostává větší množství textu, popř.

text se složitějšími větami. Vše pro to, aby se ty tzv. rychlejší nenudily a ty tzv. pomalejší nedošly k závěru, že doslova nechápou, co mají a s čím vlastně dělat (pocit dětské marnosti a beznaděje), a aby měly všechny děti pocit, že jim dospělí věnují dostatek pozornosti.

4. Jak by se řešila situace, kdy by párová učitelka dítěti nevyhovovala natolik, aby se dítě přestalo do školy těšit?

Co se týče preferencí učitelů jednotlivými dětmi, je zcela přirozené, že tak jako my dospělí máme ke každému člověku jiný vztah co do míry „ne/oblíbenosti“, jsou takový vztah schopny mít i děti a to nejen k učitelům ve škole. Na základě zkušenosti z loňského školního roku, kdy párová výuka probíhala vůbec poprvé, lze říci, že škola věnuje dostatek pozornosti výběru párového učitele, který by určitě neměl být osobností, vzbuzující v dětech takovou míru neoblíbenosti, jež by vyžadovala formálnější systémové řešení.

V loňských prvních třídách měly paní třídní učitelky nastaven vztah s párovou učitelkou jednoznačně nejen mezi sebou, děti obecně nepochybují o autoritě jedné či druhé. Samozřejmě není možné, aby měly děti stejný vztah k oběma učitelkám, každou mají „rády“ jinak – řekněme jednu více, jednu méně. Navíc nedochází k tomu, aby při párové výuce byla ve třídě přítomna pouze druhá učitelka, naopak v době, kdy je druhá učitelka v další třídě, je ve třídě pouze jedna, zpravidla třídní učitelka. Druhá učitelka byla samostatně v letošních 1. třídách pouze výjimečně, jako akutní krátkodobý zásah při nepřítomnosti třídní učitelky, než bylo školou zajištěno suplování.

Podstatou párové výuky je pak nejen dělení dětí do menších skupin, ale i podpora „hlavní“ učitelky učitelkou párovou. Pokud pracuje párová učitelka s dětmi ve skupince samostatně, pak se nevěnuje výlučně jednomu dítěti, ale této skupince jako celku, kdy je navíc i schopna v tomto počtu dětí pracovat s individuální potřebou dětí. Pozornost párové učitelky tak není primárně zaměřena na konkrétní dítě, ale na rozdílné potřeby dětí ve skupince a třídě.

Z loňské zkušenosti není známo, že by taková situace nastala. Proto ani škola, ani Patron o.s., nemají s takovou situací zkušenost. Lze proto jen předpokládat, že jako věcné řešení by se mohla jevit taková organizace práce mezi třídní a párovou učitelkou s dětmi, aby dítě, které by mělo vůči druhé učitelce snad až averzi, pracovalo nejlépe jen s třídní učitelkou. I v této situaci by však párová výuka byla pro takové dítě přínosná, protože by mu zajišťovala vyšší pozornost učitele, individuálnější přístup a větší vtažení do výuky právě díky tomu, že je ve třídě ještě párová učitelka, která nejčastěji pracuje s částí dětí zvlášť, a ve skupince třídní učitelky zůstává počet dětí výrazně nižší, než je počet všech dětí ve třídě.

5. Na které předměty bude druhá učitelka přítomna?

Párová výuka není zaměřena primárně jen na některé předměty, ale na výuku jako takovou. Z organizace práce párové učitelky v loňských prvních třídách vyplynulo, že je lepší, pokud párová výuka probíhá ve větších časových úsecích a párová učitelka nepřechází mezi jednotlivými třídami. Lze předpokládat, že takto by mohla být párová výuka organizována i ve školním roce 2013/2014 nejen v prvním ročníku.